

Het ijzeren bed van koning Og van Basan

In Deuteronomium 3 vers 11 wordt gesproken van het bed van koning Og. Hij en Sichon waren koningen van de Amorieten die woonden aan de oostzijde van de Jordaan. Zij trokken ten strijde tegen de Israëlieten toen die via hun land het beloofde land aan de westzijde van de Jordaan wilden binnentrekken. De overwinning op deze twee koningen wordt herhaaldelijk vermeld in Tenach. In Deuteronomium wordt zijn naam 10 keer genoemd, maar zelfs in de psalmen (135 en 136) wordt naar hem verwezen.

Nu wordt Og door de schrijver van Deuteronomium ook beschreven met een indrukwekkende gestalte. In Deuteronomium 3:11 wordt gezegd dat hij een ijzeren bed had van wel meer dan 4 meter lang en 2 meter breed.

Over dit 'bed' valt wel meer te zeggen dan dat het enorme afmetingen had. Het gewone woord voor bed 'mishkav' wordt namelijk niet gebruikt, maar 'ères'. Het werkwoord 'aras' waar 'ères' van afgeleid is, komt niet voor in het Hebreeuws, maar in het Arabisch heeft het de betekenis van 'van een huid voorzien'. Men zou dan aan een hemelbed kunnen denken. Hier zijn wel bezwaren tegenin te brengen. Ook al zal de lengte van deze man niet hetzelfde zijn als de lengte van zijn bed, langer dan 3 meter moet hij dan wel geweest zijn. En zijn breedte moet ook buitenmenselijke proporties gehad hebben. En wat is de zin van een overkapping boven dit bed?

Prof. Holwerda. en prof. Labuschagne komen m.i. met een plausibele verklaring, namelijk dat met 'ères' geen 'bed' bedoeld is, maar een sarcofaag, of beter een 'dolmen', een 'hunebed'. In die streek werd veel ijzersteen, limoniet, gevonden. Als aandenken aan deze grote koning zal een soort hunebed opgericht zijn van ijzersteen dat als grafbed dienst deed. En dan zouden de afmetingen heel goed kunnen passen.

Lukas A. de Groot, Juli 2025